

A több is kevés

Decemberig: 150 új férőhely az óvodákban

A negyedik ötéves terv előkészítésének időszakában úgy számítottak, hogy Szegeden az öt év alatt 450 új óvodai férőhelyet létesítenek, mire a pontos tervszámot is meg kellett adni, már 700 helyről kellett beszélni. Ebből már 1971-ben 300 megvalósult és az idén decemberig újabb 150 férőhelyet létesít a városi tanács a szegedi óvodákban. Hogy ez mégsem lett elég, az már most is látható. Pillanatnyilag is mintegy 300-350-nél több a jelentkező, mint ahány gyermeket képesek befogadni az óvodák, pedig a jelenlegi óvodák kihasználtsága is 125 százalékos.

Tavaly 3528 férőhelyen 4356 gyermek volt a tanácsi és az üzemi óvodákban, vagyis kerekén 800 gyermekkel volt több a város óvodáiban. Arra pedig az idei fejlődés után sem lesz semmi remény, hogy csökkeneni lehessen a zsúfoltságot.

A városban összesen 48 óvoda van és bizony nagy létszámúak a csoportok, az ideális 25-30 fős csoportból mindössze 71 van, de 31 és 40 fő csoportból 65! Azt is jelenti ez egyben, hogy a nevelési követelmények nehezen megvalósíthatók. A jelenlegi óvodákban a gyermekeknek mintegy 70-75 százaléka napközis, de sokkal többen szeretnék a szülők közül a gyermek teljes ellátását kérni. A tanács — mivel a jelenlegi konyhák kapacitása más megoldást nem enged — a vendéglátóipari vállalattal tárgyal a gyermekek ételmezésének ügyében.

Elkészült az Ilona utcai óvoda, amely mindeztől „páratlan” a városban: ugyanis a konzervgyári és a városi tanács közös vállalkozásában létesült és működik. Bizony, ez volna a jövő! Más nagyvállalatoknál is gondolhatnának dolgozóik gyerme-

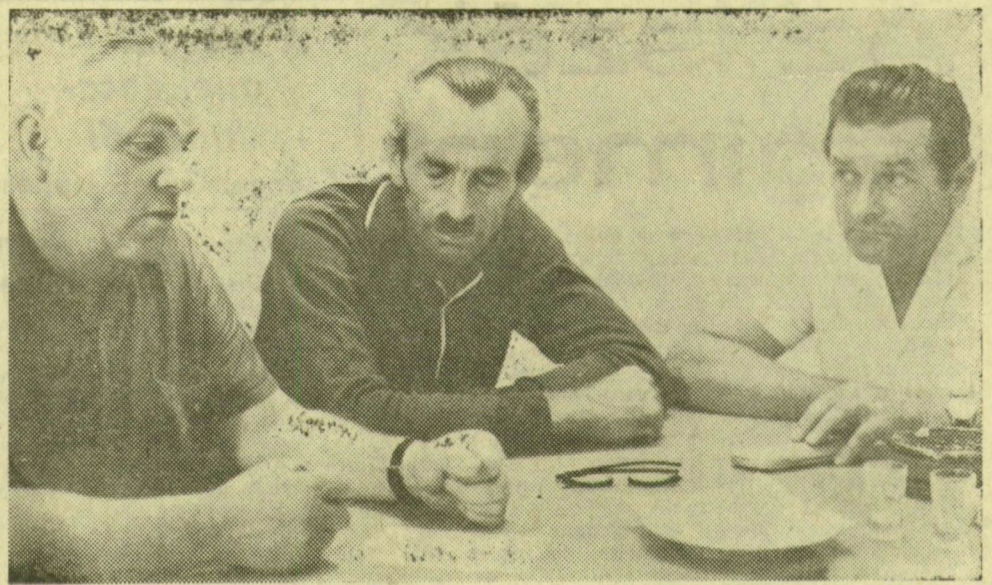
keinek elhelyezésére, s amit önerőből nem vállalnak, a tanáccsal együtt könnyebben megoldhatnák. A konzervgyári óvodában két műszakban 40-40 „konzervgyári gyerek” és 10-10, a tanács által felvett kis óvodás kap helyet. Szeptember elején nyitja kapuit a Deák Ferenc utcai óvoda, amely 65-70 férőhelyes lesz. A kilátások szerint decemberben készen lesz a könnyűszerkezetes építési Szent György téri óvoda is, ezzel együtt tehát az idén 150 új férőhely lesz a város óvodáiban. Sajnos, a Toldi utcai óvoda helyreállítása rendkívül elhúzódt, ugyanis az átépítés közben az öreg épületben újabb és újabb felfedezett hibák adtak gondokat — már csak 1973-ban lehet arra számítani, hogy ott mintegy 150 gyermeket elhelyezhessenek.

Azt, hogy ki kerül be az óvodába a jelentkezők közül, bizottságok döntenek el. Mint azt Kovács Józseftől, a városi tanács vb művelődésügyi osztályának vezetőjétől megtudtuk, nevelési szempontból rendkívül fontos, hogy azok a kisgyermek, akik már öt évesek, tehát egy év múlva iskolába kerülnek, előnyben részesüljenek a felvételnél. Ez az iskolára előkészítés éve és a szegedi pedagógusok a megmondható, milyen előnyös az a tanításhoz, hogy az első osztályba lépők több mint 90 százaléka legalább egy évig óvodás volt. De a gyermekek szempontjából legalább ennyire kedvező az is, hogy a 188 óvónói státuszban szakkezelt óvónókat tudtak elhelyezni és csak helyettesítés miatt alkalmaznak ma már képzés nélküli óvónókat.

Szerkesztőségünkhez is és a városi tanácshoz is többször fordultak már olvasóink azzal a javaslattal, hogy a szegedi óvodákban lakókiköltöztetésével gyarapítani lehetne a termék számát. Valóban, Szegeden öt óvodában lakik egy-egy család, s a számítások szerint az öt lakással — csere útján — a szükséges átalakítások után, 150-200 férőhelyet lehetne nyerni. Ha kiszámítjuk, hogy a könnyűszerkezetes 100 férőhelyes új óvodában egy férőhely ára 33-35 ezer forint, mindenképpen olcsóbbnak tűnik, hogy lakáscserével szerezzenek férőhelyet. Az új lakásrendelés értelmében azonban szigorú jogszabályok szólnak bele az ügyintézésbe — de bizonyára meg fogja találni a városi tanács a megoldást.

Az idén tehát javul valamelyest „óvoda-kérdésünk”, de még a több is kevésnek fog bizonyulni.

Szöke Mária

Hárman a Dráva mellől

A Tisza menti emberben az elhárított árvízveszély is mély nyomot hagy. Rettelve lestük két évvel ezelőtt a Tiszát is, a Marost is, megmarad-medrében. Az áztatott töltések sok ezer ember megfeszített erejével erősítve gátat vetnek-e a fenyegető pusztításnak? Az egész ország figyelme ide irányult akkor, és figyelmével együtt szavakkal ki nem mondható segítsége is.

Július közepén minden eddigi vízszintet meghaladó áradás vonult le a Dráván. Hogyne figyeltük volna az újságot, a rádió és a televízió híradásait! Gyakoribb ugyan a drávai árvíz, mint a tiszai, de a megelőző rekord 1916-ban volt. „Gátszakértők” lettünk mi tavalyelőtt, tudjuk, gyengébb az a gát, amelyet régen áztatott át a víz. És a mostani ár ezt a rekordot is meghaladja. Láttuk a televízióban a nyári gátak szakadását, sok ezer fátyla pisla fényében a görcsösen helytálló emberek sokaságát. Volt-e közöttük tiszai ember? Aadtunk-e vissza mi valamit a két évvel ezelőtti kölcsönből?

NYUGALMAT VITTÜNK

Aadtunk. Kilenc-ezer-homokzsákot, négyezer-nyolcvan olyan fátylát, amit se eső, se vihar el nem ol, háromszázötven akkumulátoros lámpát, hétszázötven tartalék akkumulátorral, kétszáznyolcvanöt homokzsákot, kövek, főliák, szállítására szolgáló, nehéz helyzetben mindig nélkülözhetetlen saroglyát szállított oda az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság.

Nagy segítség ez is. De „csak” anyag. Csanyteleki, makói, szegedi, algói gépkelők és gátőrök Klárafalváról, Szegedről, Gyálarétről, Tiszaszigetről, Apátfalváról, Dorozsmáról, Vásárhelyről, Bakról és Tápérol — ők indultak útnak az első riasztásra.

Közülük az ATIVIZIG három dolgozója volt alkalmunk beszélgetni most, hazatértük után: Venkei Miklós tiszaszigeti, Lele János gyálaréti és Köhegyi Lajos szőregi gátőrrel.

— Én csak attól féltém, hogy a Duna árad majd. A Drávára nem is gondoltam. Mentem este a tejért, akkor kapom a riasztást, hogy azonnal induljak. Hát mégis baj van? — mondja egyikük.

Július 19-én este indultak. Az aznapi Dunántúli Napló azt írja egyik címében: Drávaszabolcs és Felsőszentmárton a legveszélyesebb szakasz. Drávaszabolcsra vitte őket a busz.

— Nagyon jól esett, ahogy fogadtak bennünket. Igaz volt-e vagy nem, nem tudjuk, nem is akarunk dicsekedni vele, de azt mondták, megnyugodtak, ha megjöttek a szegediek. Ha a Tiszát megvédték, itt se lehet baj.

Fáradtan érkeztek, de mindnyájan jelentkeztek, amikor kérdezték, ki vállalna rögtön szolgálatot a gátnál. Csak négyre volt szükség a tízből.

— Valóban nagy volt a veszély?

— Igen nagy. Mi nem attól féltünk, hogy magas a víz. Ha jók a gátak, meg lehet őket fejelni. De kegyetlenül áttáztak. Az autók tengelyig süllyedtek a koronán.

FEKETE-VIZ

Azon a szakaszon az égvilágon minden ránk bíztak. Teljes felelősséggel. Első dolgunk az volt, hogy leparancsoltuk az autókat a töltésről. Dereglyéket kértünk, azon szállítottuk a homokzsákokat.

Venkei Miklós papírra rajzolja, mi is volt az igazi veszedelem. Az Egerszeg-patak és a Feketevíz nevű csatorna vizét is felduzzasztotta a Dráva. A Feketevíznek nemcsak a neve fekete, hanem a vize is. Akkor is, ha több van benne a Drávából, mint a sajátjából. Ha ez kilép a medréről, talán végleg kipusztítja a növényeket a határból. És a csatornának más a töltése. (Emlékszünk rá: nálunk a sámson-ápátfalvi főcsatorna körül támadt hasonló veszedelem. Úgy emlékszünk, ott meg pécsiek segítettek védeni.)

A másik riadalom a régen használt töltések alól bújt elő. Hogy mi a buzárgár, mi Makón megtanultuk. Aki huzsonhét év óta minden egyes magyarországi árvíznel tevékeny résztvevőként van jelen, hogyne ismerné. A tiszai áradás idején annyira beivódott a köztudatba, hogy

mennyire alattomos a töltés alatt bujkáló buzárgár, hogy a Dráva mentén minden kis szivárgást körül akartak zárni. Akkor hitetlenkedtek először, a mi gátóink előtt az ottani vízfigyelők, amikor egy ottani vizügyi szivárgásra ki-mondták a megfellebbezhetetlen szentenciát: nem buzárgár, nem szabad kalitkába zárni. Ha tiszta a víz, nincsen veszély. Ha belemert a töltésbe, jobb, ha kifolyik. Hamarabb szárad a gát.

Akkor jó. Maguk tudják jobban, a Tiszáról jöttek.

NAPPAL ARAT, ÉJJEL A GÁTON

Amelyiknek zavaros volt a vize. Köhegyi Lajos és Venkei Miklós körzetében őt, „hátulról” támadó vízfolyást fogtak el.

Nehéz szolgálat az árvízi védekezés, de úgy tűnik, a vízügyi hivatásos embereinek közege. Itt tehetik próbára a tudásukat.

— Csak rá kell nézni a vízre. Már a hullámvérésből kitetszik, meg lehet-e védeni.

Tömérdek homokzsák, főliát teregető búvárok, egymás nyomába lépő teherautók, markológépek és rengeteg ember látszik az újságok fényképein. Ismerős képek a Dráva mellől. Mintha nálunk készültek volna annak idején.

— Néhány szót az embe-rekről! A közérőről.

— Én csak a legjobbat tudom mondani — válaszolja Lele János. — Bőrgyáriak, bányamunkások erőműben dolgozóik, térszolgák mind ott voltak. Eredetileg a víz-hez semmi közük. Akárcsak a nálunk levő két éve. Nagyon szépen dolgoztak. Sok olyat tudnék mondani, aki nappal aratott, de éjjel ott volt a gáton, hogy el ne vigan benne a Drávából, mint a sajátjából. Ha ez kilép a medréről, talán végleg kipusztítja a növényeket a határból. És a csatornának más a töltése. (Emlékszünk rá: nálunk a sámson-ápátfalvi főcsatorna körül támadt hasonló veszedelem. Úgy emlékszünk, ott meg pécsiek segítettek védeni.)

A másik riadalom a régen használt töltések alól bújt elő. Hogy mi a buzárgár, mi Makón megtanultuk. Aki huzsonhét év óta minden egyes magyarországi árvíznel tevékeny résztvevőként van jelen, hogyne ismerné. A tiszai áradás idején annyira beivódott a köztudatba, hogy

Helytálló ember nélkül nem lehet árvíz ellen védekezni. Július 26-án köszönték meg gátóinknak a szíves közreműködést. Aznap már a címloldalról az ötödik lapra került a Baranya megyei újságban az árvízi tudósítás, ezzel a címmel: Megszűnt az árvízveszély.

Az egész ország segített itt is, hogy megszűnjön. A mi gátóink ezt mondják:

— Úgy indultunk, hogy szegyet nem hozunk a tiszai vizekre. Úgy érezzük, ezt a szavunkat meg is tartottuk.

Horváth Dezső

Tegyük szebbé a várost!

Gyakran esik szó mostanában a bennünket körülvevő ember-alkotta környezetről. Egyre többször halljuk, olvassuk, hogy környezetünk alig-alig viseli a humanizáció külső, látható jegyeit, a művészet újjienyomatait. Az elhanyagolt városok, a rendezetlen utcák, stílustalan terek és az új lakótelepek beton-dzsungelének sivár tűzfalai, egyforma épületkolosszuszai elidegenítik egymástól és környezetüktől is az embereket. Szegednek aránylag szép, gondozott terei, utcái vannak, s az eklektikus városkép is felfedti sajátos szépségeit. De vannak ennek a városnak fehér foltjai. Vannak. Még jelenidőben, holnap talán csak múltban...

Az elmúlt évben városdekorációs szakbizottságot alakított a városi tanács képzőművészek és építészek részvételével. Erre a négytagú bizottságra, annak tagjaira, Novák András festőművészre, Tóth Sándor szobrászművészre, Tarnai István építész-mérnökre és Kratochvíll Mátyás építésztechnikus-grafikusra várt és vár a feladat, hogy az egész városra kiterjedő felmérések alapján elkészítse a városdekoráció átfogó tervét, a kivitelezéshez ötleteket, javaslatokat tegyen. Kettős feladat áll előttük. Egyrészt a nagy nemzeti ünnepekre, idegenforgalmi eseményekre, a Szegedi Ünnepi Hetek rendezvényeire alkalmi jellegű, az egész városra kiterjedő egységes dekoráció megtervezése, másrészt az állandó jellegű városképi feladatok megoldására javaslatok és elképzelések összegyűjtése.

A bizottság által készített jelentésben és az ahhoz mellékelte vázlatokban, modellekben, makettekben és fotókon körvonalazódnak a terek és felvillannak az elképzelések megvalósulási is.

— Háromszor öt méteres mozaik-terképek szerepelnek a tervekben. — mondja Novák András. — Ezek a város leglátogatottabb pontjain elhelyezve azonnal, hogy segítenek a városunkba látogatókat a tájékozódásban, dekoratív díszet is lennének Szegednek. Szerepel elképzeléseinkben Szeged karaktere utaló „jelek” felállítására is. Például óriás kóhal, stílizált paprikafűzér, az „égő

arany” jelképe, mely egy-zerre a szegedi boszorkányok legendájára is utal.

Külön feladatot jelent építésznek és képzőművészeknek egyaránt a tarjáni városrész monoton, szigorú rendjének feloldása, esztétikusabbá tétele. Szobrokkal, díszkutatokkal, kertplasztikákkal leheinek könnyedebbet tenni, embe-ribbá oldani a merev, geometrikus formákat. Szegedi díszes utcák, köztük a legfiatalabbak, Kalmár Márton és Fritz Mihály sokszor megfogalmazták azt az igényüket, hogy szeretnének ebben a városban, ahol élnek és dolgoznak megmutatni munkájukat. Titkon elkészültek már a vázlatok is. Természetesen a szakbizottság tagjai sem feledeztek meg a tarjáni városrészről. Legrealisabb elképzelések az látszik, hogy a tűzfalak egy-egy négyzetére különböző dekoratív díszet helyeznek el. Ez a tájékozódásban is segít, de elsősorban a városrész szépítését szolgálja.

Báló László, a városi tanács építési- és közlekedési osztályának megbízottja az ösztökítő a tanács és szakbizottság között.

— A szakbizottság legközelebbi feladata — tájékoztat — a város térképén pontosan bejelölni az állandó és az időszakos dekoráció helyeit. Az az álláspontunk, hogy évenként 2-4 dekorációt meg tudunk valósítani a rendelkezésünkre álló félmillió forintból. A legsürgetőbb feladat, hogy a szakbizottság ténykedésének és a városi tanács áldozatainak eredményeképpen már a szabadtéri játékok idejére le tudjuk tenni az első megvalósult terveket.

Amikor jó néhány hónappal ezelőtt elkészültek a bizottság tervei, sokan utópiát láttak bennük, művészi képzelgést, légben járó fantáziát. Egyre inkább bizonyosodik, igényli a város és az emberek, hogy naponta — ne csak épüljön —, de szépüljön is ez a város. A bizottság terveiben benne rejlenek a lehetőségek. Megvalósításuk mindannyiunk közös ügye. A siker záloga a bizottsági tagok és a többi képzőművész és építész lelkesedése. A tanács elhatározása és a városlakók aktív közreműködése. Magunknak csináljuk!

T. L.

Pártnapok Szegeden

Július 31-én, hétfőn: délután 3 órakor a Centrum Áruházban Rigó Szilveszter, a városi pártbizottság munkatársa.

Augusztus 1-én, kedden: délután fél 3 órakor a Kenyérházban Rigó Szilveszter, a városi pártbizottság munkatársa. Augusztus 10-én, csütörtökön: délután 2 órakor a Szegedi Fémipari Vállalatnál Csonka István.

Augusztus 3-án, csütörtökön: délután fél 3 órakor a

XI. Autójavító Vállalatnál Baranyi Istvánné, a városi pártbizottság munkatársa.

Augusztus 8-án, kedden: délután 2 órakor az Ecset-és Seprűgyárban Csonka István, a városi pártbizottság munkatársa.

Augusztus 12-én, szombaton: délelőtt 11 órakor az OMMI Szegedi Talajtani Osztályán Boros Péter tart időszzerű külpolitikai kérdésekről pártnapot.